

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. B.**, zastoupený Mgr. Martinem Pechem, advokátem se sídlem Malá 6, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 3. 2013, č. j. 17 A 63/2011 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 3. 2013, č. j. 17 A 63/2011 – 36, bylo zrušeno rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen „stěžovatel“) ze dne 26. 7. 2011 č. j. DSH/9998/11, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále jen „účastník řízení“) a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Plzně ze dne 5. 5. 2011, č. j. MMP/053555/11, jímž byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ust. § 22 odst. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) pro porušení ust. § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Tohoto přestupku se měl účastník řízení dopustit tím, že dne 17. 2. 2011 v době okolo 12:40 h v Plzni řídil nákladní vozidlo značky Renault Maxity F24, RZ: X u kterého došlo vlivem špatného technického stavu k uvolnění jistících matic z levého zadního kola, následkem čehož se kolo uvolnilo a pohybovalo po Slovanské tř., kde se střetlo s chodcem a ten utrpěl zranění. Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 5.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že správní orgány podstatně porušily ustanovení o řízení, když nepřipustně suplovaly činnost znalce a nezjistily stav věci v souladu s požadavky stanovenými v ust. § 3 a § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Těžištěm sporu mezi účastníky řízení bylo, zda pro závěr o technické (ne)způsobilosti vozidla k jízdě postačovala podrobná fotodokumentace a její

vyhodnocení správními orgány, jak tvrdil stěžovatel, nebo se jednalo o otázku odbornou, kterou pro vyloučení důvodných pochybností nebylo možné posoudit bez výsledku znalce, resp. znaleckého posudku, jak tvrdil účastník řízení. Podle krajského soudu je přestupkové řízení jako řízení, v němž má být uložena sankce za přestupek, ovládáno zásadou vyšetřovací. Skutečnosti týkající se technického stavu vozidla, jeho způsobilosti k provozu na pozemních komunikacích, příčiny uvolnění jisticích matic kola, případně technické závady vozidla, jsou zcela nepochybně otázkami ryze technického charakteru, jejichž zodpovězení má zásadní význam pro posouzení objektivní stránky přestupku, ale do jisté míry i pro posouzení případného zavinění účastníka řízení. V daném případě správní orgány obou stupňů překročily meze své kompetence, když otázky technické a zásadního rázu posoudily, aniž by k tomu měly dostatek odborné způsobilosti. Bez přímého a bezprostředního pozorování pouze na základě, byť obsáhlé, fotodokumentace, která má podle názoru krajského soudu pro neodborníka daleko nižší vypovídací hodnotu než pro odborníka, pak správní orgány neoprávněně vyvozovaly znalecké úsudky. To vše za situace, kdy na místě nehody provedl prohlídku vozidla znalec odpovídajícího oboru a nic nebránilo vypracování znaleckého posudku.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť krajský soud nesprávně vyhodnotil, že správní orgány nejsou schopny posoudit, zda na předmětném vozidle nemohlo dojít k technické závadě, a shledal, že nebyl zjištěn stav věci, o němž není důvodných pochybností. Pochybil tak tím, že nesprávně interpretoval ust. § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, neboť požaduje, aby byl proveden důkaz, který není potřebný, jelikož skutkový stav věci jednoznačně vyplývá z obsahu spisu. Podle stěžovatele v napadeném rozsudku zcela absentuje úvaha, zda účastník řízení uvedl skutkovou verzi, která by mohla být pravděpodobnou a jako taková by odůvodňovala možný závěr o technické závadě na vozidle. Pochybnost, kterou vyjadřoval účastník řízení nebyla podložena žádným pravděpodobným dějem, který by odůvodňoval možnou technickou závadu. S ohledem na zřetelně viditelné závity na šroubech i maticích stěžovatel nemohl považovat jakoukoli technickou závadu za možnou, natož pravděpodobnou. Tento závěr byl navíc podpořen skutečností, že vozidlo bylo po opětovném upevnění matic na kole opět technicky způsobilé k provozu. Pokud by však některé komponenty vozidla byly technickou závadou postiženy, nebyla by opětovná montáž kola možná. Proto je odkaz krajského soudu na zásadu *in dubio pro reo* nesprávný. Stěžovatel posouzení znalce v daném případě nepovažoval za potřebné, neboť k vyhodnocení fotodokumentace nebylo zapotřebí odborných znalostí ani dovedností. Zpracování znaleckého posudku by tak bylo nadbytečné. Stěžovatel také poukázal na to, že účastník řízení při šetření dopravní nehody neuplatnil technickou závadu a vozidlo před jízdou nekontroloval. Tudíž nedošlo ze strany správních orgánů k nepřijatelnému suplování činnosti znalce a správní orgány pouze postupovaly v duchu zásady volného hodnocení důkazů. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu správního spisu, konkrétně z protokolu o nehodě v silničním provozu, řídil účastník řízení dne 17. 2. 2011 ve 12:40 h řídil nákladní vozidlo značky Renault Maxity F24, RZ: X a v prostoru křižovatky ulic Slovanská x Klášterní x Jugoslávská x Hradištská došlo k uvolnění kola a následně ke střetu zadní nápravy vozidla s živíčnou vozovkou, kdy vozidlo zastavilo. Uvolněné kolo pokračovalo dále vpřed a najelo na chodník, kde došlo ke střetu s chodcem P. V., který v důsledku toho utrpěl zranění. Na vozidle vznikla hmotná škoda cca 5.000 Kč. Technická závada jako příčina dopravní nehody nebyla na místě ohledání zjištěna ani uplatněna. Na místě byl

pokračování

vyhotoven plánek místa dopravní nehody, v němž byla zakreslena místa nálezu matic z vozidla, místo střetu kola s vyvýšeným obrubníkem, konečná poloha uvolněného kola z vozidla a postavení vozidla a místo střetu kola s chodcem. Pořízena byla také fotodokumentace. V protokolu o nehodě je rovněž uvedeno, že byla na místě nehody provedena prohlídka vozidla znalcem Ing. Karlem Petřem a vytěžena svědkyně I. H. Do protokolu o ústním jednání ze dne 26. 4. 2011 účastník řízení uvedl, že v průběhu jízdy nepocíťoval žádné změny v řízení vozidla, vnímal jen drobné odchylky ve stabilitě vozidla, které přičítal nerovnosti komunikace a které byly zcela běžné v situaci, že zadní část vozidla nebyla zatížena. Takto se vozidlo chovalo od samého počátku, co bylo uvedeno do provozu. V současné době má najeto cca 15.000 km. Proto ho nenapadlo, že by mohlo být na vozidle něco uvolněno. Kola vozidla naposledy kontroloval někdy v polovině ledna 2011, bezprostředně před jízdou nikoliv. Účastník řízení nenavrhoval provedení dalších důkazů ani doplnění spisové dokumentace. Na základě takto zjištěného skutkového stavu vydal Magistrát města Plzně rozhodnutí, jímž byl účastník řízení uznán vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ust. § 22 odst. 1 písm. a) bod 3 zákona o přestupcích. Proti tomuto rozhodnutí podal účastník řízení odvolání, v němž namítal, že před vydáním rozhodnutí nebyl zjištěn v dostatečném rozsahu skutečný stav věci a nebyly provedeny všechny důkazy, které mohly přispět k řádnému objasnění skutkového stavu, zejména nebyl vyslechnut znalec Ing. Karel Petř. Stěžovatel o podaném odvolání rozhodl tak, že je zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Podle ust. § 22 odst. 1 písm. a) bod 3 zákona o přestupcích se přestupku dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo, které je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích.

Za tento přestupek může být pachatelé uložena podle odst. 7 citovaného ustanovení pokuta v rozmezí od 5.000 Kč do 10.000 Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku. Kromě toho jako sekundární sankce mu může být uděleno pět bodů podle ust. § 123a a násl. přílohy zákona o silničním provozu. Tyto sankce mohou být uloženy pouze tehdy, je-li zjištěn takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V této souvislosti lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55, publikovaný na www.nssoud.cz, v němž bylo vysloveno, že základní zásady přestupkového práva jsou založeny na stejných zásadách jako trestní právo, zejména na presumpci nevinny, zásadě *in dubio pro reo*, zásadě postihu za zaviněné jednání (nikoli pouze za způsobení škodlivého následku) a požadavku, že postih je možný jen v případě, kdy bylo prokázáno, že došlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku. V řízení o přestupku se proto nelze spokojit s tím, že skutečnost, že obviněný z přestupku jej spáchal se jeví být pravděpodobnou, či dokonce nejpravděpodobnější, verzí skutkového děje. Existuje-li pochybnost, tzn., existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že skutkový děj se odehrál jinak než tak, že naplňuje všechny znaky skutkové podstaty přestupku, nemůže být učiněn závěr o tom, že přestupek byl spáchán.

Mezi účastníky řízení je sporné, zda na základě důkazů provedených v průběhu správního řízení byl skutečný stav věci zjištěn natolik spolehlivě a dostatečně, že bylo možno uznat účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 22 odst. 1 písm. a) bod 3 zákona o přestupcích. S tím také souvisí otázka, zda zjištění skutkového stavu vyžadovalo doplnění dokazování znaleckým posudkem.

Zákon o přestupcích blíže neupravuje postup při zjišťování skutkového stavu. Proto je nutno v souladu s ust. § 51 zákona o přestupcích, který stanoví, že na řízení o přestupcích se subsidiárně použijí předpisy o správním řízení, postupovat v řízení o přestupku podle ustanovení správního řádu. V ust. § 3 správního řádu je uvedeno, že správní orgán má postupovat

tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu, tedy s požadavky na zákonnost jeho postupu. Ust. § 50 odst. 3 správního řádu pak správnímu orgánu ukládá povinnost i bez návrhu zjišťovat všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu v řízení ukládá správní orgán nějakou povinnost. Podle odst. 4 citovaného ustanovení pak správní orgán podklady pro rozhodnutí, zejména důkazy, hodnotí podle své úvahy, a pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Postup správního orgánu při dokazování upravuje ust. § 51 a násl. správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 As 44/2009 - 4, publikovaný na www.nssoud.cz).

Dokazování provedené správními orgány výše uvedené požadavky nespĺňuje a vzhledem k jeho nedostatečnosti tak přicházejí v úvahu dvě možné verze skutkového stavu věci. Účastníka řízení lze shledat vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 22 odst. 1 písm. a) bod 3. přestupkového zákona, pokud by byla prokázána verze skutkového děje zastávaná správními orgány. Pokud by však provedenými důkazy prokázána nebyla, nelze jej za přestupek postihnout přesto, že verze zastávaná správními orgány se bude jevit pravděpodobnější, a to dokonce i podstatně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 7 As 4/2011 - 79, publikovaný na www.nssoud.cz). Je tedy na správních orgánech, aby měly k dispozici takové důkazy, které by splňovaly výše popsaný důkazní standard. Takovým důkazem je v daném případě zcela nepochybně nejméně výslech znalce, který na místě dopravní nehody provedl prohlídku vozidla, resp. znalecký posudek. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že skutečnosti týkající se technického stavu vozidla, jeho způsobilosti k provozu na pozemních komunikacích a příčiny uvolnění jisticích matic kola nepochybně představují otázky ryze technického charakteru, jejichž odborné posouzení má zcela zásadní význam. Provedení důkazu výslechem znalce nebo znaleckým posudkem by tedy nepochybně poskytlo potřebný podklad, na základě kterého by správní orgány zjistily, zda jimi zastávaná verze je jedinou, o jejíž pravdivosti neexistují důvodné pochybnosti a vyvrátilo by námítky účastníka řízení, že příčinou dopravní nehody byla technická závada vozidla.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalobci žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu